

پیمان‌های پولی بعد از فاجعه ۲۰۰۷ چنان در شرق آسیا بالا گرفت که به جرئت می‌توان گفت در جنوب شرقی آسیا ارز غالب وجود ندارد و از همه ارزهای منطقه در تجارت استفاده می‌شود. هم‌اکنون چین با امضای ۳۲ پیمان با کشورهای مختلف با کشورهایایی مثل کره جنوبی تا کانادا و روسیه و برزیل و... یکه‌تاز عرصه حذف دلار است. بعد از چین، ژاپن با ۹ پیمان و کره جنوبی با شش پیمان در رتبه‌های بعدی قرار دارند. کشورهای اروپایی مثل انگلستان و سوئیس و کشورهای اقیانوسیه در مجموع ۱۱ پیمان امضا کرده‌اند. مالزی و پاکستان چهار پیمان و کشورهای، چون هند، روسیه، ترکیه، امارات و... هم هرکدام با حدود سه پیمان نقشی در حذف دلار از مبادلات بین‌المللی ایفا کرده‌اند.

حتی اگر در این پیمان‌های ارزی، قانون حاکم بر دعوا در صورت اختلافات مالی مورد سؤال قرار بگیرد، بایستی قانون محل حاکم بر پرداخت را بر مبنای قواعد حقوق بین‌الملل خصوصی ذی‌صلاح دانست. این موضوع در رأی دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه قراردادهای وام بین دولت صربستان و بانک‌های فرانسوی مورد اشاره قرار گرفت.

۲-۵- اقدامات مالی خارج از چارچوب تحریم‌های مالی ایالات متحده

هدف از این اقدامات مالی در وهله نخست، مقابله با تحریم‌های مالی ایالات متحده است؛ اما به دلیل اینکه هیچ‌گونه نقل و انتقال مالی مبتنی بر دلار در آن صورت نمی‌گیرد، می‌توان آن را سازوکاری مؤثر برای مبارزه با دلار، هرچند به صورت موضعی و مقطعی دانست. اینستکس یک سازوکار مالی ویژه برای حفظ برجام بود که مبتنی بر اعلامیه اتحادیه اروپایی پس از خروج غیرقانونی دولت ایالات متحده از برجام شکل گرفت و بر مبنای آن مادام که ایران تعهدات هسته‌ای اش را اجرا نماید، اروپا نیز به تعهدات خود پایبند است. پیشرو بودن اتحادیه اروپایی در اجرای اینستکس خود به این موضوع بازمی‌گردد که این سازمان مهم بین‌المللی خواستار نقش فعال‌تری در عرصه بین‌المللی است و بر همین اساس بعد از انعقاد برجام در جولای ۲۰۱۵، اتحادیه اروپا و جمهوری اسلامی ایران با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که برجام توسط آن‌ها منعقد شده است و آن‌ها طرفین برجام هستند. با توجه به اینکه برجام از نظر اتحادیه اروپا

متحد آمریکا از جمله ژاپن منعقد شده است. پیمان‌های ارزی به مبادله ارزهای خارجی مورد نظر دو کشور تعریف می‌شود. انواع این موافقت‌نامه‌های ارزی در نظام حقوقی کشورمان نیز به رسمیت شناخته شده است؛ برای نمونه می‌توان به آیین‌نامه اجرایی معاملات آتی ارز - ریال اشاره کرد که بر طبق آن، قراردادی با عنوان «قرارداد آتی ارز» پیش بینی شده است. به موجب بند «الف» «ماده ۱» آیین‌نامه مزبور، بر اساس قرارداد آتی ارز طرفین متعهد می‌شوند میزان معینی ارز یا ریال را در مقابل مقدار معینی ریال یا ارز به نرخ آتی ارز، در سررسید با یکدیگر مبادله کنند. بدیهی است، همان‌گونه که در مواد بعدی این آیین‌نامه نیز منعکس شده، طرفین می‌توانند هر یک از ارزهای خارجی از جمله ارزهای غیردلار را در این قراردادها مندرج سازند که قطعاً یکی از سازوکارهای مالی مؤثر برای مقابله با دلار خواهد بود.

تاکنون حدود ۵۴ پیمان پولی بین کشورهای جهان امضا شده است. دو بحران مالی سال‌های ۱۹۹۷ و ۲۰۰۷ در شرق آسیا، نقش بسیار مهمی در بیداری کشورها و اقبال به این پیمان‌ها داشته است. اوضاع

با کشورهای مورد نظر و همچنین تنظیم مقررات یا همان رگولیت کردن ارزهای دیجیتال جهانی در دست بررسی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. در این بین، ارزهای دیجیتال اختصاصی از سایر گزینه‌ها اولویت‌دارتر به نظر می‌رسد. در دستورالعمل صرافی‌ها، معاملات غیرفیزیکی که خرید و فروش‌های مجازی را نیز شامل می‌شود، غیرقانونی دانسته می‌شود و از آن منظر، صرافان نمی‌توانند ارزهای دیجیتال را معامله کنند. مقررات‌گذاری برای رمزارزها، نیازمند تصویب در شورای عالی فضای مجازی است؛ زیرا کمیسیون‌های عالی مرکز ملی فضای مجازی در چارچوب مصوبات شورای عالی فضای مجازی دستورالعمل‌ها را تصویب می‌کنند و از آنجا که در این زمینه تاکنون مقرراتی وجود نداشته است، وضع مقررات اولیه را باید شورا انجام دهد.

۲-۴- انعقاد پیمان‌های ارزی (Currency Agreement) جایگزین کننده دلار

معمول‌ترین روش برای جایگزینی دلار در روابط مالی بین‌المللی، انعقاد پیمان‌های ارزی جایگزین‌کننده دلار است که حتی توسط دولت‌های

